

Micheáš 6:1-8

„Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je:

Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.

Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.

Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.

Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.

Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.

Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.

Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně.

Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.“ (Matoušovo evangelium 5:1-12)

1. Dopis Korintským 1:18-31 a Žalm 15

Charakter

Vstoupili jste do manželství, narodilo se vám dítě nebo vnouček. Centrální mozková příhoda vás uložila na lůžko nebo, abychom nekončili posledními úlohami, tak jste právě byli zvoleni a máte mandát zastupitele na obci, kraji a podobně. Člověk vždycky získá úlohu, která jej velice přesahuje. Upřímně řečeno, vždycky vstupujeme do něčeho, co nás přesahuje. Včetně těch chvil nemoci a závislosti na druhých. Ať se stáváme předsedou třídy, členem akademického senátu, rodičem, učitelem, poslancem či prezidentem a nakonec pacientem, vždy dostáváme postavení, které nějak zrálo. Nové postavení nám patří původem, vzděláním, usilovnou prací nebo dějinným vývojem, jak by se dalo říkat listopadu 1989 nebo na druhé straně nějaké nehodě. Je to vždy překvapení, někdy až k zalknutí. Jsme teď na chvíli nahore, pak budeme dole. Dnes získáváme podřízené či žáky a pak musíme nést odpovědnost stáří. Kdo z nás umí být nemocný či bezmocný?! Samozřejmě že nikdo! Kdosi shůry chtěl, abychom stáli ve středu dění. Teď jde o nás!

A teď se podívejte do evangelia, které jsme četli. Ježíš z Nazareta získal velmi výraznou roli. Má kolem sebe první žáky a k tomu se ještě začínají scházet lidé, přímo zástup. To je růst! Ježíš získává mediální pozornost. A ten nepřipravený hlouček příznivců a žáků vylekaně pozoruje ten průvan moci a vlivu. Jak tohle dopadne?! Co udělá Ježíš a čemu se bude věnovat v první řadě?!

Dnešní evangelium má odpověď: Ježíš se věnuje svému charakteru! Člověk by čekal, že ve svém vládním prohlášení začne z jiného konce. Třeba, že začne slibovat nebe na zemi. Nebo, že bude kázat jiným, co mají pro ten pozemský ráj udělat. Pak, že bude vyčítat předchůdcům, co udělali špatně. Ale on ne, začíná svým charakterem, který káže příkladem i slovem.

To si ale Ježíš nevymyslel. Jen se za to postavil. O tom charakteru nemluví jen evangelium, mohly by se číst všechny texty dnešního lekcionáře, včetně těch ze Staré smlouvy. Alespoň jeden z nich: „*Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.*“ (Micheášovo proroctví 6:8) A také jeden z epistol: „*Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé. Pohledte, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné...*“ (1. dopis Korintským 25-27)

Charakter se vybarví a odkrývá ve chvílích napětí, zatížení prací, v prvních záchvěvech slabosti, prohry a útlaku. Také v nemoci a bezmoci. To není Ježíšův cíl, aby byli lidé přetaženi a dařilo se jim špatně. Ježíš svými slovy nelinkuje cestu chudobě, násilí a pronásledování. To určitě ne. Mluví o tom, co žije. Sám se narodil do průvanu, vstupuje do nelehké doby. A jde vstříc oběti. A ví to. A tak si na této cestě všímá vítězství charakteru. Četli jsme jeho vládní prohlášení, kterým vytváří prostor, v němž bude jeho království žít. Srovnajte si to s vládními prohlášeními, která známe. Jsou většinou bez osobního závazku, jsou plná slov která nic nestojí a za nic nestojí.

Charakter? To je rytina, která vymodelovala Ježíšovu osobnost a vytvořila jeho podobu.¹ Nemusíme vidět jeho tvář a postavu. Stačí ten charakter. Je stejný, ať se děje cokoli, ať se někdo dívá a nebo nedívá. Ježíšův charakter, o kterém mluví na hoře ke svým učedníkům před zástupy lidí je v neukojitelné žízni a setrvalém hladu po spravedlnosti, ve tvorbě pokoje, zápasu o čisté srdce a milosrdenství, které bude na prvním místě vůči slabším.

Je před námi dvojice otázek: Dobře, můžu já ještě pracovat na svém charakteru? A jaký vliv na tom má moje úsilí a co pro to udělá Pán Bůh?

Protože Ježíš stále vládne a jeho vládní program platí, je možné jej žít spolu s Ježíšem, poznávat jej a dokonce si zamilovat jeho charakter. Zrcadlit se v něm. To samo už nás inspiruje a mění. On pro změnu našeho charakteru udělal a udělá všechno potřebné. Ježíšova politika se nemění během dějin. Duch Boží vane a vládne i v našem podnebí. Charakter se nemění podle počasí.

Když Ježíš chodil po zemi, tam někde daleko vládl císař a pod ním spousta místních vládců. A vládli v příkrém rozporu s Ježíšem. A přesto Ježíš své působení nevzdal a neodvolal svá slova o Božím království. V naší době se vládcem prohlašuje kdekdo. Ježíšovu charakteru se většina vládců směje. Ježíšův charakter nazývají v nejlepším případě naivitou a slabostí, v nehorším popisují rysy Ježíšova charakteru jako neprozíravost, převrácenost a ničení zavedených pořádků, jež jsou dějinami a všemi institucemi dávno potvrzeny.

A dokonce se dnes úplně převrací Ježíšovo vládní prohlášení. Vytrubují se jiné hodnoty a ideály a připisují se Pánu Ježíši. Sází se na to, že On se přece nemůže bránit a je na té zastaralé hoře bezmocný a lehko nad ním zvítězí dnešní média. Prohlašuje se v nich, že čistou pravdu může člověk poslouchat jen na kanálech toho a nebo onoho pána. Jen tomu se má věřit. Nevěřte tomu, ale vytrvale si ta nabubřelá slova poměřujte s Ježíšovým vládním programem. Odpovídá? Neodpovídá?

Vírou se ukazuje právě tohle. Víra v Ježíšovu vládu a jeho zásadní prohlášení. Pod vírou nesmíte rozumět plnění náboženských zvyklostí podle kalendáře. Víra, to není úcta před nějakým svatým místem nebo člověkem. Vírou nejsou poučky, náboženské předpisy, vytříbená teologie a zkušenost dlouholetých církevních funkcionářů. Ne, základem a obsahem víry je Ježíšův charakter a zrcadlení jeho povahy v našem životě.

Tak, jako tíha práce přece jenom někdy ustává,
ať je nad námi Boží odpočinutí!
Tak, jako se ráno lekáme své tváře v zrcadle,
ať nás rozjasní pohled do Ježíšovy tváře, která se v něm také odráží.
Tak jako sníh příkrývá špinu ulic, aby ji pak vzal s sebou, když roztaje,
ať voda Ducha svatého obmyje naše nitro.
Požehnej nám Hospodin, Bůh Otec, Syn i Duch svatý! Amen

Poslední list se třese na platanu,
neboť on dobře ví, že co je bez chvění, není pevné.
Třesu se, Bože můj,
neboť tuším, že brzy umřu a pevný měl bych být.
Z každého stromu spadne i ten nejposlednější list,
neboť on není bez důvěry k zemi.
Z každého člověka spadne i ta poslední přetvářka,
neboť prkno v márnici je docela prosté.
List nemusí tě, Bože, prosit o nic,
dal jsi mu růst a on to nepokazil.

Ale já...

(Vladimír Holan, Lamento, s. 80.)

¹ Charakter je původem řecký výraz. Označuje souhrn vlastností, které ovlivňují vztah, jednání, slovník i postoj ke své vlastní existenci. Pojem charakter se v angličtině používá pro filmovou a nebo divadelní roli.